گزارش

نگاهی به سهم جناح‌های سیاسی در انتصاب‌های دولتی در گیلان

چه کسی دست بالای مدیریت گیلان را دارد؟

فرهیختگان گیلان: هشت سال نوسانات شدید سیاسی و هشت سال دوری کامل از صحنه سیاست کشور، باعث شد دل فعالین اصلاح‌طلب بیش از پیش با روی کار آمدن دولت تدبیر و امید برای تولدی دیگر بتپد اما این تولد که از جنس تولد دوم خرداد نبود، خیلی زود سقط شد و باز هم مدیران اصلاح‌طلب شاید بر خلاف چیزی که فکر می کردند همچنان کمی غیرخودی باقی ماندند. حداقل در اکثر مناصب دولتی تمام استان ها. رفتاری که البته از جانب خود آنها نسبت به گروهی که امروز اعتدال گرا خوانده می‌شوند در زمان دولت اصلاحات هم تا حدودی وجود داشت. اما وقتی به گیلان می‌رسیم اوضاع خیلی وخیم‌تر است. تغییرات، اپسیلونی بود و ناکارآمد. همه‌چیز پویا و دینامیک بود، فلان مدیر از دولت گذشته تغییر کرد اما جنس تغییرش نرم‌افزاری بود، از فلان اداره به ریاست سازمان دیگر برگزیده شد. اما این وسط خود اعتدالیون هم برخلاف انتظارها جایی نداشتند در سیستم مدیریتی استان خود. جایی که مدیر و سرپرست و رییس کارخانه بانفوذ نماینده مجلس و سخنگوی ریاست‌جمهوری عوض می‌شود. گیلانی که بیشترین میزان بیکاری را در پایان دولت احمدی‌نژاد از همین مسوولین وام گرفته بود، بعد از گذشت دو سال همچنان گرفتار همان مشکلات است، البته بازهم با همین مسوولین. در این بین، نه از لیست اصلاح‌طلبان برای انتخاب استاندار و پست‌های کلیدی استان خبری شد و نه رایزنی دوستان، محلی از توجه در میان سکان‌داران دولت روحانی پیدا کرد.

استان گیلان با معضلات زیادی دست‌وپنجه نرم می کند. بیکاری گسترده در ۱۶ شهرستان این استان و فعال نبودن بنگاه‌های اقتصادی و تعطیلی روزانه کارخانه‌ها امان این استان را بریده است. تغییر گسترده کاربری، اراضی کشاورزی استان را نابود کرده است. چای کاران وضعیت نابسامان دارند. هنوز بیمه صیادان که جز مشاغل سخت به شمار می‌رود سامان داده نشده است. در استان گیلان نه تنها صنعت رونق پیدا نکرد، بلکه کشاورزی، یگانه بنگاه سنتی اقتصادی این استان نیز حال خوبی ندارد.

عدم وجود شایسته‌سالاری در انتصاب مدیران در گذشته، باعث شده که استفاده استاندار از مدیران آن سال‌ها، در دوران فعلی را با چالش‌های مهمی مواجه نموده و نارضایتی‌های چندی را رقم زند. با انتخاب نجفی به‌عنوان استاندار گیلان، خانه‌نشینی مدیران باسابقه در گیلان ادامه پیدا کرد و امیدها برای تغییرات اساسی در مدیریت استان و دمیدن روحی تازه بر استان به یأس تبدیل شد. اگرچه برخی از اعتدالیون و اصلاح‌طلبان در سیستم مشاوره‌ای استاندار راه پیدا کردند ولی آن چیزی که مشخص و آشکار است، تشریفاتی بودن سمت‌های مشاوره‌ای است. اصلاح‌طلبان و اعتدالیون به خاطر فشارهای وارده از سوی برخی از شخصیت‌های اصولگرای استان که هنوز تغییری در فضای سیاسی استان احساس نمی کردند و ظاهرا دولت را هنوز متعلق به خود می‌دانستند، نتوانستند طرح مشاوران جوان خود را عملی کنند. طرحی که قرار بود نخبگان جوان را به‌عنوان مشاورین روسای ادارات کل معرفی کند تا بلکه تفکری جوان به بدنه مدیریتی استان تزریق شود. اما فقط و فقط یک مصاحبه کوتاه از یک نماینده اصولگرای مجلس کافی بود که شیرازه این طرح که نوید روزهای خوب را می‌داد از هم بپاشد. استاندار دولت اعتدال گرا حتی قادر به سامان دادن یک پست تشریفاتی هم نبود. از این قضیه بگذریم در مجموع بیش از سی مدیر در سطح استان تغییر و یا جابه‌جا شدند که سهم اصول‌گرایان به‌مراتب بیشتر از اعتدالیون و اصلاح‌طلبان بود. این در حالی است که اکثر فعالین و حتی مردم فکر می کردند در استانی که توسط همین مدیران دولت گذشته بیشتر مشکلات برای آنها ایجاد شده، تغییرات محسوسی از سوی استاندار دیده شود که چنین نشد. با این تغییرات به نظر می‌رسد گیلان و مردمش که نقش سهم بزرگی در آرای حسن روحانی داشتند، سهم خود را از دولت یازدهم آن‌طور که باید، نگرفتند. تغییرات چه از لحاظ کمی و چه از لحاظ کیفی دردی از مشکلات بزرگ این استان حداقل در این دو سال دوا نکرد.

انتخاب نجفی به‌عنوان استاندار گیلان که از نزدیکان دکتر نوبخت، معاون راهبردی و برنامه‌ریزی رییس‌جمهور است یکی از تغییراتی بود که شاید حتی بر وفق مراد حامیان انتخاباتی رییس‌جمهور هم نبود. ولی بازهم این امید وجود داشت تا شایسته‌سالاری با تغییراتی که دکتر نجفی خواهد داد زنده شود. اما مدیران دولت گذشته تنها جای خود را در سازمان یا اداره مطبوع خود عوض کردند و به سازمان‌ها یا بخشداری‌های دیگری رفتند.

فرمانداری رشت به عیسی مهدوی اصولگرا و فرمانداری رودسر به امیر جانبازی رسید. حسین اسماعیلیان، یکی از چهره‌های اصولگرا که در دولت قبل فرماندار سیاهکل بود، در این دوره فرماندار شهرستان آستانه‌اشرفیه شد. اما فرمانداری آستارا به جریان اعتدال رسید. سیروس شفقی رییس سابق گروه امور شهری استانداری گیلان در حال حاضر یکی از معدود اعتدالیونی است که فرمانداری یکی از شهرهای گیلان به او رسید. سکان هدایت شهرستان تالش به علی فتح‌اللهی اصولگرا رسید. فتح‌اللهی که سابقه شهرداری لیسار و معاونت عمرانی فرمانداری تالش را در کارنامه دارد، پیش از این معاون مدیرکل امور روستایی و عشایری استانداری گیلان بود. وی که این بار به‌عنوان فرماندار تالش معرفی شده است، از نیروهای مورد وثوق هاشم‌نیا بوده و در دولت اصولگرای احمدی‌نژاد هم پست‌های حساسی در حوزه استانداری و فرمانداری داشته است. فرمانداری شهرستان شفت به یکی از مورد اعتمادترین نیروهای اعتدال رسید که در ستاد دکتر روحانی هم بسیار فعال بود. یونس محمودی بخشدار سابق رشت و چهره اعتدال‌گرا، از سوی نجفی فرماندار شفت شد. جواد شفیعی مدیرکل پدافند غیرعامل شد که سابقا فرماندار شفت در دولت احمدی‌نژاد بود. جواد شفیعی ثابت متولد سال ۱۳۵۹ جوان‌ترین مدیر استان گیلان به شمار می‌رود که از حیث تفکر و اندیشه، خیلی با رویکرد اعتدالی دولت روحانی همسو نیست و همچنان جز نیروهای طرفدار احمدی‌نژاد به‌حساب می‌آید. اما شاید یکی از بهترین تغییرات، مربوط به دانشگاه گیلان بود. این بار احمد رضی عضو هیات‌علمی دانشکده علوم انسانی، گروه ادبیات فارسی، به دوران ریاست حاتم‌زاده، چهره به‌شدت اصولگرا در دانشگاه گیلان پایان داد و یکی از معدود تغییرات مثبتی بود که در سطح استان به وجود آمد. البته بی‌انصافی است که تغییر در سازمان محیط‌زیست را جز اتفاق های خوشایند دولت یازدهم ندانیم. استانی که با مدیریت قبلی یعنی عبدوس، آماج حملات مخربان محیط‌زیست قرار گرفته بود چند صباحی است که آرامش حداقلی را بر تن بیمار محیط‌زیست استان برگردانده است. محمدرضا برجی، از معدود چهره‌هایی است که نه‌تنها کارمند سازمان حفاظت محیط‌زیست بود؛ بلکه درواقع دغدغه محیط‌زیست را هم دارد. از چهره‌های اصلاح‌طلب که در زمره مدیران استان قرار گرفتند می‌توان به علی‌اکبر پراوزان اشاره کرد که هم اکنون مدیرکل سیاسی و انتخاباتی استانداری گیلان است. همچنین کیوان محمدی از چهره‌های شاخص اعتدال به سمت مشاور عالی استاندار منصوب شد. فاضلی مدیرکل ارشاد هم علی‌رغم ارتباطات خوب با اصلاح‌طلبان اما در مجموع از حزب اعتدال و توسعه است. در کل باید گفت در انتصاب‌هایی که مربوط به وزارت کشور بود، اصلاح‌طلبان و اعتدالیون سهم چندانی ندارند اما ادارات آموزش‌وپرورش، دانشگاه‌ها، ارشاد، محیط‌زیست، تعاون و بهداشت از مدیرانی اصلاح‌طلب و اعتدالی بهره می‌برند که این انتخاب‌ها ریشه در عملکرد خوب وزرای این ادارات در دولت دارد اما همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بسیاری از انتصاب ها مخصوصا در سطح فرمانداری‌ها و بخشداری‌ها همچنان به سیاق دولت گذشته انجام شده و این نگرانی را ایجاد کرده که راهبردهای مدیریتی استان گیلان هم‌چنان به رویه سابق خود ادامه خواهد داد و این چیزی جز عقب‌گرد از مسیر توسعه و به قوت خود باقی ماندن مشکلات برای شهروندان استان گیلان ندارد.. تغییرات در استان گیلان پی‌درپی است. به‌ندرت مدیری پیدا می‌شود که چند سال سکان هدایت اداره مربوط به خود را داشته باشد. شهرداری رشت هر نه ماه شهردار عوض می کند و سابقه جابه‌جایی استاندار گیلان حداقل در دولت احمدی‌نژاد طی هشت سال، به چهار نفر رسید. استانی که شاید از لحاظ مهره سیاسی شایسته و با تجربه، دست کمی از سایر استان ها ندارد اما همچنان بزرگ‌ترین مانع رسیدن استان گیلان به توسعه همین عدم توجه به شایسته‌سالاری و بهره‌گیری از مدیران باتجربه و لایق است. از طرف دیگر بدیهی است که چیدمان مدیران استانی نقش پررنگی در فضای انتخابات مجلس آینده و نتایج آن خواهد داشت.

فرهیختگان تاثیرگذاری سه شخصیت سیاسی در گیلان را بررسی می کند:

مثلثی از اعتدالیون و اصلاح‌طلبان

فرهیختگان گیلان: فعالین سیاسی درون هر استان همواره بیشترین ارتباط با لایه های زیرین جامعه و حلقه های بعدی فعالین سیاسی درون آن جغرافیا را دارند. فعالینی که یا به دلیل حضور در مشاغل و مناصبی نظیر نمایندگی مجلس، مدیرکلی، فرمانداری و... این ارتباط را کسب کرده اند و یا از طریق خصوصیات و شخصیت اجتماعی شان. اما برای نقش آفرینی وسیع یک سیاست مدار فعال در یک استان این کافی نیست. یک سیاست‌مدار باید به موازات ارتباط محلی، قدرت ملی نیز داشته باشد. شاید همین مساله است که همواره سیاسیون هر استان سعی در معرفی و حمایت از نمایندگان خود در عرصه های مختلف و حتی با گرایشات سیاسی متفاوت برای حضور در مشاغل ملی دارند. حضور در دولت و ارتباط با طیف سیاسی حاکم به اندازه ای اهمیت دارد که سرنوشت یک سیاستمدار را در استان خودش دگرگون کند. فرهیختگان به‌بررسی سه‌شخصیت‌سرشناس‌سیاسی‌از گیلان‌می‌پردازد که‌این روزها‌نقش پررنگ‌تری از گذشته در سپهر سیاسی گیلان بازی می کنند. نقشی که می‌تواند منتج به اتخاذ تصمیمات‌انتخاباتی‌باشد‌یاموثر‌درچینش‌مدیران‌استانی.

■ **محمدباقر نوبخت، نامدارترین شخصیت سیاسی گیلان**

گیلان با سابقه سیاسی و فرهنگی‌اش هیچ‌گاه در بین مدیران ارشد نظام سهمی نداشت. این محمدباقر نوبخت بود که بعد از سی‌وچهار سال از بین گیلانی‌ها بالاترین مقام مدیریتی را به‌دست آورد. معاون رییس جمهور و رییس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و البته سخنگوی دولت. پس بی‌دلیل نیست که نوبخت اینک یکی از پرنفوذترین چهره‌های سیاسی در بین مدیران و سیاسیون گیلان است. وی عضو خانواده‌ای سرشناس و مذهبی در رشت است. نوه مرحوم آیت‌الله حجتی شفتی در یکی از قدیمی‌ترین محلات رشت به دنیا آمد و در روزهای انقلاب کتاب‌فروشی محلش پاتوق او و همفکرانش شد. گروهی که بعد از انقلاب اداره امور شهر و حتی استان را به دست گرفتند. وقتی انقلاب پیروز شد، نوبخت مدیر معروف‌ترین دبیرستان شهر رشت شد و سپس به کرمانشاه رفت تا مدیر کل آموزش‌وپرورش آن استان شود. عزیمتش به استان دیگر دیری نپایید و او به شهرش بازگشت تا در مجلس دوم، نماینده اول رشت شود. عنوانی که تا مجلس پنجم با او همراه بود. دوران اصلاحات که آمد، نوبخت با تیزهوشی سیاسی‌اش قید مجلس را زد و به مجمع تشخیص مصلحت رفت تا هم در کنار سیاستمداری همچون آیت‌الله‌هاشمی قرار بگیرد و هم مبادا شکست خورده انتخابات شود. نوبخت حزب اعتدال و توسعه را تاسیس کرد تا تمام‌قد، حامی آیت‌الله‌هاشمی باشد. حمایتی که در انتخابات سال ۸۴ به اوج رسیده بود. روزهای بعد از دوم خرداد نوبخت گوشه عزلت گزید اما هنوز در شهرش بروبیایی داشت و جلساتی برگزار می کرد. جلساتی که در یکی از آنها روزنامه‌نگار اصلاح‌طلب جوانی از او پرسید که «چگونه شما می‌خواهید بدون ارتباط با دنیای خارج، اقتصاد مملکت را رونق بخشید». آن روزها که آیت‌الله‌هاشمی و نوبخت راست محسوب می‌شدند و فاصله زیادی بود بین اصلاح‌طلبان و راست‌ها، نوبخت به لبخندی در جواب اکتفا کرد و شاید هیچ کس در آن جلسه فکرش را هم نمی کرد که نزدیک به دو دهه بعد نوبخت، این بار در مقام یک مسوول ارشد نظام باید فکری برای پاسخ به این سوال داشته باشد. حال سال‌ها از عزیمت نوبخت از شهرش می گذرد اما تاثیرگذاری‌اش بر فضای سیاسی شهر چندین برابر شده است. در رشت، نوبخت را بعد از آن مناظره تاریخی‌اش با نماینده احمدی‌نژاد در تلویزیون (انتخابات ۸۴) کسی ندید. رفت و آمدش در رشت به حلقه دوستان نزدیکش محدود شد. حتی در افطاری‌های هرساله پرورشگاه مژدهی که توسط خانواده نوبخت برگزار می‌شد، از سال ۸۴ تا ۹۲ تعداد شرکت کنندگان به انگشتان دو دست هم نمی‌رسید. اما وقتی روحانی رییس جمهور شد، نوبخت دوباره بازگشتی غرورآفرین به زادگاهش داشت. در افطاری پرورشگاه مژدهی در سال ۹۲ جای سوزن انداختن نبود. از نماینده مجلس بگیر تا سران برخی از احزاب اصلاح‌طلب و حتی برخی از چهره‌های اصولگرا به مراسم آمده بودند. اما اکثریت حاضرین چهره‌های نه‌چندان نام‌آشنا بودند که برای اصلاح‌طلبان و اصولگرایان ناشناخته بودند. چهره‌هایی که اینک اعتدال گرا محسوب می‌شدند و متعلق به طبقه مدیران میانی استان بودند. آن جلسه برای نوبختی که هنوز مسوولیتی در دولت نداشت خوش‌یمن بود. چند هفته بعد نوبخت معاون رییس جمهور و همه‌کاره دولت شد. روزهای قدرت نوبخت هم بالاخره فرارسید. نوبخت اینک نامدارترین شخصیت سیاسی گیلان شده است. تحصیل کرده اقتصاد از دانشگاه انگلستان و توسعه اقتصادی از مرکز مطالعات کاربردی ژنو سوییس، اگرچه مسوولیت اصلی‌اش هدایت کشور است اما همواره نیم‌نگاهی به استان زادگاهش دارد و نقل است که اینک در گیلان تغییراتی نیست که بدون نظر نوبخت اعمال نشود. اکنون ردپای نوبخت در تمام عزل و نصب‌ها و برنامه‌ها در گیلان دیده می‌شود. قدرتش آن‌قدر بوده که فشار رقیبان دیروز و دوستان امروز اصلاح‌طلبش برای انتخاب استانداری تاثیری در او نگذارد و نفوذش آن‌قدر زیاد هست که همگان لیست آینده ائتلاف اصلاح‌طلبان و اعتدالیون رشت برای انتخابات مجلس را متاثر از او بدانند و از هم‌اکنون به فکر لابی و جلب نظر او باشند. در ضمن یادمان باشد که او ارتباط نزدیک و دوستانه‌ای با آیت‌الله قربانی، نماینده ولی‌فقیه در گیلان دارد و در بین بخشی از اصولگرایان هم از مقبولیت برخوردار است. اگرچه در عین این مقبولیت، منتقدین سرسختی در بین هر دو جناح اصول گرا و اصلاح‌طلب دارد.

■ **علی صوفی، اولین وزیر گیلانی دولت‌های بعد از انقلاب**

علی صوفی، زاده یکی از روستاهای گیلان است. چهره‌ای فعال در زمان انقلاب که اولین پست مدیریتی ارشد را در دولت موسوی گرفت و استاندار بوشهر شد. آیت‌الله‌هاشمی که رییس جمهور شد او به کهگیلویه و بویراحمد رفت تا استاندار آنجا شود. اما حضور خاتمی در راس دولت جمهوری اسلامی برای او خوش‌یمن بود. چه آن که او بار دیگر به زادگاهش بازگشت و این بار استاندار گیلان شد. روزهای استانداری‌اش باب ارتباطش با نیروهای سیاسی استان را تقویت کرد. تقویتی که او را با حمایت و پیگیری‌های قاطع نمایندگان استان گیلان به صدارت رساند تا علی صوفی اولین وزیر گیلانی دولت‌های بعد از انقلاب لقب بگیرد. صوفی تنها سهم گیلانی‌ها بود، از دو دهه بعد از انقلاب. پس بی‌دلیل نبود که در سال ۸۰ اتحادی بین سیاسیون گیلان و نمایندگان استان شکل بگیرد و صوفی را وزیر تعاون دولت کنند. اما پایان عمر دولت خاتمی پایان سیاست‌ورزی‌های صوفی نیز بود. وقتی خاتمی از ساختمان ریاست جمهوری رفت، صوفی از خدمات دولتی بازنشسته شد و به سمت بخش خصوصی رفت اما ارتباطش با فعالان سیاسی استان گیلان و به‌خصوص دوم خردادی‌هایی چون جبهه مشارکت و سازمان مجاهدین انقلاب حفظ شد. حال که یک دهه از روزهای عزلت این سیاسیون گذشته است، آن‌ها دوباره دور هم جمع شده‌اند و تمام حواسشان را معطوف به انتخابات مجلس کرده‌اند. صوفی شاید همچون نوبخت بر تمام سیاسیون گیلان تاثیرگذار نباشد اما لابی‌هایش می تواند بخشی از نیروهای اصلاح‌طلب را به خود جلب کند و از این رو رویدادهای سیاسی استان، بی‌تاثیر از او و دوستانش نیست. دوستانی که در بین آنها نمایندگان سابق مجلس، معاونین استاندارهای سابق و مدیران سابق رده بالای استان دیده می‌شود. صوفی نه به مانند نوبخت؛ اما تاثیرگذاری خودش را دارد.

■ **الیاس حضرتی، محبوب آذری‌زبان‌های رشتی**

الیاس حضرتی از موسسین سپاه پاسداران در گیلان و فرمانده این نهاد نظامی در اوایل انقلاب است. او در مبارزه با منافقین مجروح هم شده بود تا این که سپاه را به قصد مجلس سوم ترک کرد. مجلس سوم مجلس چپ‌ها بود و حضرتی چهره‌ای مستقل اما متمایل به چپ‌ها محسوب می‌شد. او در زمینه حضور در مجلس رکورددار است. حضرتی همانند نوبخت سابقه حضور در چهار دوره مجلس را دارد. مجالس سوم، چهارم و پنجم از رشت و ششم از تهران. عمده دلیل موفقیتش در ماندگاری در مجلس، آذری‌زبان بودن و پیوند با اصلاح‌طلبان بوده است. از این‌رو او دارای پایگاه اجتماعی تاثیرگذاری در رشت است. پر بیراه نیست اگر بگوییم او بعد از نوبخت تاثیرگذارترین شخصیت سیاسی در گیلان است. حضرتی در سال ۸۱ روزنامه اعتماد را تاسیس کرد تا ضلع دیگری از حامیانش تشکیل شود. او همواره خود را به جناح راست اصلاح‌طلب نزدیک کرده است. از عضویتش در حزب همبستگی گرفته تا حمایتش از کروبی در انتخابات سال ۸۴ و ۸۸. او اینک ارتباط خوبی با فعالان رسانه‌ای دارد که می‌تواند به این ارتباط در کنار ارتباطش با فعالان اصلاح‌طلب و آذری زبان‌های گیلان تکیه کند. اخیرا شایعاتی در رشت پیچیده بود که حکایت از حضور احتمالی او در انتخابات مجلس از رشت دارد اما سریعا این شایعه تکذیب شد و شایعه دیگری در شهر شکل گرفت که حضرتی از همان تهران برای کاندیداتوری اقدام خواهد کرد. اما کاندیداتوری حضرتی از تهران، به‌معنای غیبتش از فضای سیاسی رشت نخواهد بود؛ چه آن که اکنون برخی از مدیران رده بالای استان از دوستان و یاران قدیمی حضرتی هستند و نظر و حمایت او در انتخابات آینده مجلس از کاندیدای خاص، حتما تاثیرگذار خواهد بود. حضرتی به‌واسطه دوستی‌اش با اصلاح‌طلبان گیلان حتی در لیست پیشنهادی استانداری گیلان هم قرار گرفت. لیستی که نوبخت به آن وقعی نگذاشت و یکی از نزدیکان و همکاران قدیمی‌اش را به این سمت گمارد یا حداقل در انتصابش یاری رساند. حضرتی دارای حلقه‌ای باتجربه از فعالین سیاسی در استان است که پایگاه اجتماعی‌شان بیشتر در بین آذری‌های ساکن رشت، مدیران اسبق و طبقه متوسط شهری است. اگر نوبخت چهره ملی اعتدالیون گیلان است و علی صوفی چهره ملی طیف چپ اصلاح‌طلب، الیاس حضرتی حتما چهره ملی طیف راست اصلاح‌طلب محسوب می‌شود.

شه گزارش فرهیختگان از فعالیت جناح‌های مختلف سیاسی در گیلان:

از گعده‌های انتخاباتی تا شوراهای مشورتی

فرهیختگان گیلان: فضای سیاسی گیلان از چندین طیف تشکیل می‌شود. گیلان به طور سنتی مامن چپ‌ها و سوسیالیست‌های ایران بوده است. افرادی که دیگر اکنون در بازی سیاست حضور ندارند. ملی‌ها نیز پایگاه خودشان را دارند. مخصوصا در شهرهایی چون فومن و لاهیجان. اما فضای سیاسی امروز گیلان شاهد حضور سه طیف سیاسی دیگر است؛ اصلاح‌طلبان، اعتدالیون و اصولگرایان. سه طیفی که بعضا فعالیت‌هایی جدا از هم دارند و بعضا با همدیگر دور یک میز می نشینند. نهادهایی هم برای همکاری‌های موضوعی تشکیل شده است.

■ **مجمع توسعه گیلان**

ریاست مجمع توسعه گیلان را حجت‌الاسلام مصطفی حائری فومنی، دستیار ویژه وزیر امور خارجه در امور نظارتی، برعهده دارد. ترکیبش متشکل از نمایندگان ادوار گیلان در مجلس، مدیران رده بالای کشور و بعضی از شخصیت‌های علمی و سیاسی گیلانی است. کاملا متکثر است و شاید به همین دلیل جهت‌گیری سیاسی چندانی ندارد از هاشم نیا، استاندار سابق اصولگرا گرفته و عاشوری نماینده اصولگرای فومن تا الیاس حضرتی و عبدالرضا بی‌آزار اصلاح‌طلب و احمد دنیامالی که حامی قالیباف است در آن حضور دارند و یکی از کارهای عمومی‌اش در یک سال گذشته، برگزاری همایش بازشناسی نهضت جنگل در دانشگاه گیلان بود که با استقبال بسیار خوبی هم مواجه شد.

■ **بنیاد اندیشه و توسعه گیلان**

ریاست این بنیاد برعهده هرمز ربانی است. اصولگرای اصلاح طلبی که در سال ۸۸ رییس ستاد مردمی موسوی در گیلان بود. از آنجا به اصولگرا-اصلاح‌طلب مشهور است که همواره چهره‌ای مستقل از این دو جریان داشته و در عین حال هم با بخشی از اصولگرایان ارتباط دارد و هم با بخشی از اصلاح طلبان نشست و برخاست. جزو جناح اعتدالیون هم قرار نمی گیرد به این جهت که هیچ‌گاه به سمت شخصیت‌های سیاسی این جناح معطوف نبوده است. قهرمانی، استاندار سابق گیلان که با رحیم مشایی رابطه‌ای دوستانه دارد و در سفر اخیر احمدی‌نژاد به گیلان هم به دیدارش رفته بود، ربانی را در این مجمع یاری می‌رساند. تعدادی از مدیران کل سابق گیلان هم در این مجمع عضو هستند اما بار اصلی این مجمع بر دوش دکتر ژاله حساس‌خواه است. استاد دانشگاه و فعال اصلاح طلب که بیش از این که شخصیتی سیاسی باشد، چهره‌ای علمی دارد.

■ **شورای تدبیر و امید**

وقتی محمدباقر نوبخت، معاون رییس جمهور شد و تصمیم گرفت شورایی تحت نام تدبیر و امید را در تمام استان‌ها راه‌اندازی کند تا نقش مشاوره و یاری‌رسان مقامات اجرایی استان را برعهده بگیرد، طبیعی بود که گیلان به واسطه این که زادگاه نوبخت است، جزو اولین استان‌هایی باشد که این شورا را تشکیل دهد. شورای تدبیر و امید در گیلان تشکیل شد و عبدالغفار شجاع، نماینده سابق انزلی و از نزدیکان محمدباقر نوبخت ریاستش را برعهده گرفت. شجاع همواره چهره‌ای اعتدالی داشت و در انتخابات مجلس مورد حمایت اصلاح‌طلبان هم قرار گرفته بود. او رییس ستاد روحانی در گیلان بود و طبیعی بود که رییس شورای تدبیر و امید هم بشود. اما این شورا فقط مختص به فعالان اعتدال گرا نبود که اتفاقا اصلاح‌طلبان دست بالا را در آن گرفتند. حضور احمد حسینی، معاون سیاسی امنیتی استانداری در زمان اصلاحات، احمد رمضانپور نماینده اسبق مردم رشت در مجلس، کاظم احمدیان دبیر حزب اعتماد ملی در گیلان و سروش اکبرزاده، رییس شورای شهر اول و دوم از اصلاح‌طلبان بنام عضو این شورا هستند که البته ظاهرا به دلیل اختلافاتی که در نشست‌های این شورا وجود داشت و همچنین پیوستن افراد جدید، رمضانپور و اکبرزاده از عضویت در این شورا استعفا داده‌اند. در کنار اینان هم ربانی حضور دارد و البته کیوان محمدی، دبیر حزب اعتدال و توسعه گیلان که بسیاری او را به تک‌روی و نپذیرفتن نظر جمعی متهم می‌کنند.

■ **شورای مشورتی اصلاح‌طلبان**

وقتی سیدمحمد خاتمی در سال ۹۲ شورای مشورتی تشکیل داد و نتیجه‌اش هم مطلوب شد، مقرر شد که استان‌های دیگر هم یک شورای مشورتی داشته باشند. در گیلان هم چند نفر نزدیک به خاتمی عهده‌دار ارتباط گیلان با مرکز شدند. علی صوفی، وزیر تعاون دولت خاتمی، الیاس حضرتی نماینده رشتی مردم تهران در مجلس ششم و مدیرمسوول روزنامه اعتماد و فیاض زاهد استاد تاریخ دانشگاه اهل گیلان، رضا صالح نماینده مردم آستانه در مجلس ششم. سه نفر هم در گیلان جلسات مداومی را برگزار می کردند. محسن باقری، رییس جبهه مشارکت گیلان، احمد حسینی و احمد رمضان‌پور فعال‌ترین چهره این شورا در ماه‌های اخیر. این سه نفر از سال ۸۸ به این طرف هر ماه نشست‌هایی را با حضور ۳۰ تا ۴۰ فعال اصلاح‌طلب برگزار می کردند که بیشتر جنبه دور هم نشینی داشت تا ارتباطات قطع نشود. حال این نشست‌ها با حضور قریب‌الوقوع سه رابط ساکن تهران (صوفی، حضرتی و زاهد) قرار است جدی‌تر از گذشته و تحت نام شورای مشورتی اصلاح‌طلبان برگزار شود. ظاهرا ۹ چهره سرشناس اصلاح‌طلب وظیفه دارند که فعالان اصلاح‌طلب سراسر گیلان را شناسایی کنند. فعالانی که شاید عضو احزاب اصلاح‌طلب نباشند یا احزابشان عضو شورای هماهنگی جبهه اصلاحات نباشد اما حاضر هستند که تحت نام شورای مشورتی اصلاح‌طلب، جبهه‌ای فراتر از جبهه اصلاحات را تشکیل دهند. مقرر است که بعد از شناسایی فعالان سیاسی و برگزاری کنگره ۱۵ نفر عضو شورای مشورتی در رشت باشند و هر شهرستان هم هفت عضو داشته باشد.

■ **شورای هماهنگی جبهه اصلاحات**

قدیمی‌ترین مجمع اصلاح‌طلبان است اگرچه تمام احزاب اصلاح‌طلب را در برنمی‌گیرد و از این روست که بسیاری به فکر تشکیل شورای مشورتی شدند تا هم افراد غیرحزبی در آن عضو شوند و هم احزاب غیرعضو شورای هماهنگی جبهه اصلاحات. با این حال جبهه اصلاحات به واسطه سال‌ها فعالیت همچنان تاثیرگذاری‌اش را دارد. احمد رمضانپور رییس این دوره جبهه اصلاحات است. عنوانی که بیش از او در اختیار اسحاق راستی، عضو شورای مرکزی مجمع نیروهای خط امام کشور و دبیر این حزب در گیلان بود. فردی که ارتباط قوی‌ای با سازمان ادوار تحکیم وحدت در گیلان داشت و سال‌ها مدیر مسوول هفته‌نامه گیلان بهتر بود. جلسات این جبهه به طور منظم برگزار می‌شود.

■ **حزب کارگزاران**

وقتی حزب کارگزاران در مرکز پوست‌اندازی کرد و افراد جدیدی را به شورای مرکزی آورد در گیلان هم البته به چند ماه فاصله این اتفاق افتاد. اما این تحول دوبار در گیلان رخ داد. دفعه اول شورای مرکزی کارگزاران گیلان تشکیل شد از اکثریت اعضای مشارکت. فعالانی که به خاطر انحلال جبهه مشارکت ترجیح دادند به حزب کارگزاران نقل مکان کنند. بعضی هایشان هم به شاخه جوانان حزب اسلامی کار رفتند و بعضی‌ها هم به مجمع نیروهای خط امام. اما این شورای مرکزی یک روز بیشتر دوام نیاورد و جبهه مشارکت از اعضایش خواست که دست نگه دارند و منتظر آینده و احتمال تشکیل مجدد حزب بمانند. این گونه بود که لیست شورای مرکزی کارگزاران در گیلان مجددا اعلام شد. لیستی متشکل از مدیران ارشد دوران اصلاحات و دولت روحانی. غلامحسین بخشی، دبیر سابق حزب مردمی این بار دبیر حزب کارگزاران در گیلان شده است و دیگر اعضایش هم به این قرار است: عبدالرضا بی‌آزار، معاون اسبق استاندار گیلان و فرماندار دوره اصلاحات؛ محمد زالفی، فرماندار رشت در دولت اصلاحات؛ محمد احمدی‌پور، معاون سیاسی و امنیتی استاندار گیلان؛ کاظم کسرایی، فرماندار لاهیجان؛ سیروس شفقی، فرماندار آستارا؛ محمود قاسم‌نژاد، فرماندار ماسال؛ عسکر حسنی‌پور، مدیرکل روستایی و عشایری استانداری گیلان؛ علی پاینده، فرماندار رضوانشهر در دولت اصلاحات؛ عبدالغفار یوسفی، فرماندار سیاهکل در دولت اصلاحات؛ ایمان ظلمتی، مشاور مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان گیلان؛ سکینه گلبندی، دبیر کمیسیون بانوان استانداری گیلان در دولت اصلاحات؛ رضا رسولی، عضو شورای شهر رشت؛ رضاعلی علیپور، مشاور اجرایی منطقه آزاد انزلی؛ کامیار چاپچی، مشاور مدیرکل اداره راه و شهرسازی استان گیلان؛ اسماعیل محمدی‌خواه، مدیرکل سابق دخانیات استان قم و فرزانه زیوری.

■ **میز انتخابات خاتمی**

انتخابات مجلس دهم یک سال دیگر برگزار می‌شود و طبیعی است که تمام احزاب فعال در کشور به دنبال شناسایی کاندیداهایشان هستند. در گیلان هم میزی تشکیل شده تحت نام میز انتخابات خاتمی. قرار است نزدیکان گیلانی خاتمی کاندیداهای شورای مشورتی و شورای هماهنگی را شناسایی کنند و در مرحله بعدی با اعتدالیون و مخصوصا شورای تدبیر و امید وارد مشورت شوند تا از دل این جلسات لیست واحد اصلاح طلبان – اعتدالیون خارج شود. وظیفه اولیه این اقدام برعهده الیاس حضرتی، علی صوفی، فیاض زاهد، رضا صالح و قاسم رمضانپور قرار دارد و از هم اکنون شخصیت‌هایی مانند صالح، احمد رمضانپور، قاسم رمضانپور، فیاض زاهد، رمضانعلی صادق زاده -نماینده مردم رشت در مجلس هفتم- و جعفرزاده – نماینده کنونی مردم رشت- از گزینه‌های مطرح لیست اصلاح‌طلبان-اعتدالیون هستند.

■ **اعتدالیون**

می گویند بیشترین قدرت را در صحنه مدیریتی و سیاسی امروز گیلان این گروه دارد. حزب شاخص این جریان حزب اعتدال و توسعه است که دبیرکلش محمدباقر نوبخت است و رییس‌اش در گیلان کیوان محمدی، استاد دانشگاه گیلان و مشاور ارشد استاندار. جمعی از مدیران کل ادارات استان هم عضو این حزب هستند از جمله فاضلی، مدیر کل ارشاد. برادران نصر و آخوندزاده هم از چهره‌های تاثیرگذار این حزب هستند. جلساتشان هم به‌طور منظم تشکیل می‌شود و از هم اکنون برنامه‌هایی برای انتخابات مجلس آینده دارند. محمدعلی نجفی استاندار گیلان هم جزو اعتدالیون است.

■ **اصولگرایان**

اصولگرایان گیلان به چهار طیف تقسیم می‌شوند. اولینش افرادی هستند نزدیک به آیت‌الله قربانی، مانند مهدی مجرد، رییس دفتر آیت‌الله قربانی، حجت‌الاسلام یاری رییس سازمان تبلیغات و تعدادی از ائمه جمعه همچون حجت‌الاسلام شفیعی. جبار کوچکی‌نژاد، نماینده کنونی مردم رشت هم به این طیف نزدیک است. طیفی که رابطه خوبی هم با محمدباقر نوبخت دارد.

طیف دوم معروف به نیروهای ارزشی، حزب‌اللهی و انقلابی هستند و در دفاتر شورای نگهبان عموما فعالیت می کنند. افرادی مانند حسن کربلایی، اشجری، مظفر نامدار، محمدعلی جلوه، قنبرزاده، سردار آقازاده نماینده سابق رشت و سمیعی. جوانان اصولگرا و برخی از اعضای حزب موتلفه هم در این طیف قرار می گیرند.

طیف سوم نزدیکان به احمدی‌نژاد هستند. ظاهرا تمایل زیادی به معرفی سردار حسین رضاپور در انتخابات مجلس آینده دارند. در سفر اخیر احمدی‌نژاد به گیلان هم این افراد به دیدنش رفتند.

طیف چهارم فعالانی هستند که با شخصیت‌های تهرانی همچون قالیباف، محسن رضایی و لاریجانی ارتباط نزدیکی دارند. بسیاری از نمایندگان فعلی گیلان در این طیف قرار دارند اما تاثیرگذاری‌شان در فضای سیاسی گیلان نسبت به سه طیف اول کمتر است.

هدف اول این جریان انتخابات مجلس و انتخابات آینده مجلس خبرگان است. مخصوصا نهاد دوم که نمی خواهند اصلاح‌طلبان در آن سهمی بگیرند.

گزارش

زمزمه تغییر برخی مدیران سیاسی استان

فرهیختگان گیلان: پس از گذشت تقریبا یک سال از آغاز به کار مدیران جدید سیاسی در استان گیلان، انتقادها از عملکرد برخی از این مدیران که سابقه ارتباط چندانی با بدنه اصلی دولت یازدهم نیز نداشته‌اند، به گوش می‌رسد. به‌طور ویژه در محافل سیاسی خبر تغییر محمد احمدی‌پور معاون سیاسی و امنیتی استانداری به گوش می‌رسد. احمدی پور که فرمانداری شهرستان‌های رودسر، تالش و آستانه اشرفیه و همچنین مدیرکل کتابخانه‌های عمومی گیلان در دولت محمود احمدی‌نژاد را در کارنامه دارد اگرچه با نارضایتی اصلاح‌طلبان و حتی اعتدال‌گرایان روی کار آمد اما حمایت قاطع استاندار از انتخابش، رضایت و حمایت منتقدان دیروز از مدیر تازه منصوب شده را به همراه داشت. اما پس از گذشت ۱۵ ماه از عمر معاونت احمدی‌پور گویا دوباره گروه‌ها و چهره‌های سیاسی حامی دولت در استان نسبت به عملکرد او در انتخاب مدیران شهرستانی، زبان اعتراض گشوده‌اند. ناتوانی احمدی‌پور در جلب رضایت حامیان دولت و بلعکس، تلاش وی برای راضی نگاه داشتن اصولگرایان مخالف دولت، عدم قاطعیت در تصمیم‌گیری‌ها و استفاده از اختیارات قانونی، مغفول ماندن موضوع مشاوران جوان از جمله مهم‌ترین دلایل نارضایتی از محمد احمدی‌پور است.

دیگر مدیر وزارت کشوری که در هفته‌های اخیر آماج نقدهای تند اعتدال‌گرایان و اصلاح‌طلبان حامی دولت قرار گرفت، عیسی مهدوی، فرماندار شهرستان رشت است. مدیرکل سابق امور روستایی و عشایری استانداری گیلان از بهمن ماه سال گذشته، بعد از مطرح شدن چهره‌هایی نظیر محسن باقری، علی اکبر پراوزان و محمد زالفی و در حالی‌که به عنوان گزینه نهایی فرمانداری بندرانزلی شناخته می‌شد اما پایش به ساختمان خیابان شهید انصاری باز شد. انتخاب مهدوی نیز با انتقادهای اصلاح‌طلبان که او را یک اصولگرا و حمایت اعتدال‌گرایان که مهدوی را یک مدیر اعتدالی می‌دانستند، مواجه شد.

عملکرد یک‌ساله مهدوی با فرازونشیب‌های بسیاری همراه بود. زمانی به دلیل عدم تغییر مدیران وابسته به ولی‌الله عظمتی، فرماندار سابق رشت، مورد شدیدترین انتقادهای اعتدال‌گرایان قرار گرفت و زمانی به خاطر استفاده از مشاور امور جوانان مورد حمایت اصلاح‌طلبان. مهدوی روزهای پرتنشی را هم با شورای شهر رشت تجربه کرد اما آن‌چه موجب گذراندن بحرانی‌ترین روزهای فرمانداری برای مهدوی شده است، ماجراهایی است که در راه برگزاری جشن یاد انقلاب با حضور صادق زیباکلام در رشت و به همت جوانان حامی تدبیر و امید در گیلان ایجاد شد. در برخی محافل سیاسی مخالفت شخص فرماندار رشت در شورای تامین شهرستان با این جشن، علت اصلی تغییر محل برگزاری از سالن بانک صادرات به سالن ورزشی تختی یاد می‌شود. اتفاقی که موج انتقادها و گلایه‌های بزرگان اعتدال‌گرا و اصلاح‌طلب و جوانان حامی دولت را از مهدی به همراه داشته است. آنها می‌گویند برآیند عملکرد مهدوی بیانگر تعلق او به پایگاه حامیان دولت نیست. همچنین عدم تغییرات ملموس در فرمانداری و قدرت‌مندی مدیران نزدیک به فرماندار سابق از جمله دیگر دلایل ناکامی مهدوی در جلب رضایت حامیان دولت تدبیر و امید است. آیا مهدوی و احمدی‌پور اولین مدیران دولت یازدهم در گیلان خواهند بود که تا قبل از پایان نیمه عمر دولت یازدهم، جای خود را به نفرات دیگر می‌دهند؟

شفقی در آستارا می‌ماند

سیروس شفقی در رابطه با علت عدم استعفایش از فرمانداری شهرستان آستارا جهت نامزدی در انتخابات دهم مجلس شورای اسلامی، گفت: علاوه بر این، احساس کردم با گذشت مدت کوتاه یک سال از مسوولیتم در فرمانداری، اگر وارد عرصه انتخابات شوم شاید آن فرصت‌های لازم و حرکت‌هایی که در منطقه بوجود آمده است تحت الشعاع قرار گیرد.

شفقی افزود: مردم از من درخواست داشتند که آنها را تنها نگذارم و حقیقتا به همین دلیل احساس کردم با رفتن من فرصت‌هایی برای این نظام و کشور از دست خواهد رفت و با ماندنم شادی مردم و امیدواری آنها به آینده حفظ خواهد شد. فرماندار آستارا ادامه داد: در مجموع با مشورتی که با دوستان از جمیع جهات داشتیم، تصمیم گرفتیم برای مردم تالش دعای خیر داشته باشیم و انشاالله مردم تالش را همیشه سر بلند و سرافراز ببینیم.